

Tijdschrift: Volzin <https://volzin.nl/>

Door: Frits de Lange 26/1/2023

BOEKRECENSIE IEMAND ZIJN

Filosoof Joep Dohmen presenteert met Iemand zijn zijn magnum opus. In ruim 750 bladzijden ontwerpt hij een complete filosofie van persoonlijke vorming. Met zijn pleidooi voor een nieuwe 'cultuur van het zelf' neemt hij het onverbloemd op voor autonome zelfverwerkelijking als hoogste waarde. Leven is een opdracht. Je moet iets van jezelf maken.

De generatie van babyboomer Dohmen maakte zich los van het paternalisme van de traditie en ging voor authentieke zelfontplooiing. Je eigen leven leiden, daar ging het om. Is die emancipatie geslaagd? Verre van dat!

In onze hedendaagse neoliberale cultuur is ware zelfwording urgenter dan ooit. Nu zijn het niet meer je ouders of de kerk, maar is het dictatuur van de sociale media, de technologie en de markt die je de baas wil worden. Laat het niet zover komen! Eigen je zelf je eigen leven toe!



Strijdbaar neemt Dohmen het op tegen de platte leegte van de massaconsumptie. Hij voelt zich daarbij in de steek gelaten door 'autonomofobe' medefilosofen die kritisch zijn over zoveel ik-gerichtheid. Zij hebben het niet begrepen.

Dohmen herschrijft uitvoerig de hele geschiedenis van de filosofie als de praktische vormingsleer die ze van oorsprong was. Zijn integrale bestaansethiek wil je helpen te ontdekken wie je als mens bent en waar je echt voor gaat. Daar heb je zelfkennis, zelfdiscipline en oefening, zelfvertrouwen en zelfrespect, en vooral intrinsieke motivatie voor nodig.

Maar voordat je iemand bent, moet je eerst wel iemand worden.

De hoofdstukken in dit boek over persoonsvorming in opvoeding en onderwijs, de discussie over het vak burgerschap en het belang van bildung voor jonge mensen vormen spannende lectuur.

Volwassenheid, zegt Dohmen de pedagoog Langeveld uiteindelijk na, komt neer op zelfverantwoordelijke zelfbepaling.

Ik had daar liever - met Gert Biesta – nog bij gezegd: ‘zonder jezelf in het centrum van de wereld te plaatsen of te wanen.’ Hoort zelfrelativering niet ook bij zelfwording?

Frits de Lange

Over: Joep Dohmen, Iemand zijn. Filosofie van de persoonlijke vorming. Ambo/Anthos 2022